

29.10.2025

5620/R/2384/25

Asia:

- 1 VIRKAVELVOLLISUUDEN RIKKOMINEN
TO 09.01.2025/09.22 - MA 13.01.2025/17.30
LEMI

Tapahtuma-aika: TO 09.01.2025/09.22 - MA 13.01.2025/17.30
Paikkakunta: LEMI

Asianomistaja:

LEMIN KUNTA

ASIA: 1

Tapauspäätös:

ASIA: 1 21.10.2025 LEHTO, JARI
RIKOSKOMISARIO

Asiassa ei ole syytä epäillä rikosta, esitutkintaa ei toimiteta
Tutkinta päätetty.

Perustelu ja sovellettavat
lainkohdat:

TAPAHTUMATIEDOT JA ASIASSA SAATU SELVITYS

Lemin kunta on tehnyt poliisille tutkintapyynnön sen selvittämiseksi, onko tapahtuma-aikaan Lemin kunnanjohtajana toiminut Kati Rekola syyllistynyt virkavelvollisuuden rikkomiseen tai muuhun rangaistavaan tekoon osallistuessaan esteellisenä oikaisuvaatimusasian käsittelyyn valmistelemalla oikaisuvaatimusasiassa annettavaa ratkaisua 9.1.2025.

Lemin kunnalle on tehty 20.12.2024 oikaisuvaatimus, joka on koskenut Lemin kunnanhallituksen 9.12.2024 antamaa päätöstä, joka on koskenut työsuojeluilmoitusta luottamushenkilön epäasiallisesta käyttäytymisestä. Tehdyn päätöksen taustalla olevan työsuojeluilmoituksen on tehnyt Rekola ja päätös on koskenut Rekolaan kohdistunutta epäasiallista käyttäytymistä. Oikaisuvaatimusasiaa käsiteltiin kunnanhallituksen kokouksessa 13.1.2025.

Päätös, josta oikaisuvaatimus on tehty, on koskenut nimenomaisesti kunnanjohtajaan kohdistunutta epäasiallista käyttäytymistä. Tutkintapyynnön mukaan kyseessä oleva oikaisuvaatimus on asiana sellainen, että Rekola on ollut esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn. Tutkintapyynnön mukaan asian käsittelyhistoriasta ilmenee, että Rekola on tiedossa olleesta esteellisyydestään huolimatta osallistunut asian valmisteluun. Kunnan tietopalvelussa asian valmistelijaksi on merkitty hallinnon asiantuntija Julia Hyrkkänen. Käsittelyhistorian perusteella Rekolan on katsottu tosiasiasa olleen oikaisuvaatimusasian pääasiallinen valmistelija ja Hyrkkänen on osallistunut asian valmisteluun vain vähäisissä määrin. Käsittelyhistorian perusteella asian valmistelija on vaihtunut aivan valmistelun loppuvaiheessa, mistä voi saada sen käsityksen, että Rekola on tarkoituksella siirtynyt pois asian valmistelusta vasta siinä vaiheessa, kun valmistelu on käytännössä ollut valmis. Tutkintapyynnön mukaan, mikäli Rekola olisi tosiasiasa havainnut esteellisyytensä vasta tässä vaiheessa, hänen olisi tullut poistaa

29.10.2025

5620/R/2384/25

valmistelumateriaalinsa ja valmistelun olisi tehnyt alusta loppuun esteetön henkilö.

Esiselvityksessä saatu lisäselvitys:

Poliisi on esiselvityksessä puhuttanut Julia Hyrkkästä, joka oli kirjattu asian valmistelijaksi. Hyrkkänen on kertonut Rekolan laittaneen hänelle 9.1.2025 aamulla viestiä, että oikaisuvaatimusasia on Rekolan halusta vietävä seuraavaan kunnanhallituksen kokoukseen, jonka asialista piti lähettää samana päivänä. Asia tuli kiireessä eikä Hyrkkäsellä ollut aikaa valmistella asiaa. Hyrkkäsen mukaan Rekola oli todennut, että voisi itse valmistella asian, mutta Hyrkkänen pitää merkitä valmistelijaksi. Hyrkkäsen mukaan asian valmistelu teksti on ollut 90% Rekolan tekemä. Hyrkkäsen mukaan hän on saattanut tehdä stilisointia, muokata virkkeitä ja lisätä päivämääriä sekä liitteitä. Hyrkkäsen mukaan päätösehdotus ja asiasisältö ovat olleet kokonaisuudessaan Rekolan tekemiä. Hyrkkäsen mukaan Rekolan esteellisyys ei tullut suoraan ilmi, mutta se oli pääteltävissä siitä, miten Rekola esitti asian. Rekola muotoili asian niin, että hän valmisteleo asian, mutta Hyrkkänen pitää laittaa esiin valmistelijaksi. Lisäksi kunnan tekninen johtaja Tommy Vesterlund oli lisätty esittelijäksi, vaikka Hyrkkäsen mukaan Vesterlundilta ei oltu kysytty asiasta. Päätösehdotus on yleensä esittelijän tekemä, mutta Vesterlund ei ollut kirjoittanut sitä. Hyrkkänen kertoi, että Vesterlund ei ollut kaikilta osin samaa mieltä ehdotuksesta ja oli alkanut tarkastaa asian muokkaushistoriaa, josta on ilmennyt Rekolan valmistelleen asiaa. Hyrkkäsen mukaan jos Rekola ei olisi ollut tietoinen esteellisyydestään, hän olisi laittanut oman nimensä valmistelijaksi.

Poliisi on esiselvityksen aikana pyynnöstä saanut asian käsittelyyn liittyvät dokumentit. Asian käsittelyhistoriasta on todettavissa Rekolan osallistuneen oikaisuvaatimusasian valmisteluun. Kunnanhallitus on kokouksessa 13.1.2025 päättänyt lähettää oikaisuvaatimusasian uudelleen valmisteltavaksi, koska asianvalmisteluun osallistunut Rekola on katsottu olleen asiassa asianosainen ja siten esteellinen. Rekolan valmistelemassa päätösehdotuksessa oli esitetty oikaisuvaatimuksen hylkäämistä perusteettomana.

Kunnanhallitus on käsitellyt oikaisuvaatimusasian uudelleen kokouksessa 10.2.2025. Asian on uudelleen käsiteltäväksi valmistellut asian esittelijänä Tommy Vesterlund. Kokouksessa käydyn keskustelun jälkeen Vesterlund esitti päätösehdotuksena oikaisuvaatimuksen hylkäämistä ja tämä päätösehdotus hyväksyttiin kokouksessa.

SOVELLETUT OIKEUSLÄHTEET

Esitutkintaviranomaisen on toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muuten on syytä epäillä, että rikos on tehty. (Esitutkintalaki 3 luku 3 §:n 1 momentti)

Tutkinnanjohtaja päättää tarvittaessa siitä, toimitetaanko esitutkinta, ja päätöksen tekemiseen mahdollisesti tarvittavien seikkojen selvittämisestä. Asian selvittämiseksi tarpeellisiin esitutkintatoimenpiteisiin saadaan ryhtyä ennen tutkinnanjohtajan päätöstä. (Esitutkintalaki 3 luku 3 §:n 3 momentti)

Rikosvääitteen tueksi on oltava olemassa jokin objektiivisesti havaittavissa tai perusteltavissa oleva seikka tai seikkoja, jonka perusteella voidaan epäillä rikoksen tapahtumista ja siten tehdä päätös esitutkinnan aloittamisesta. Pelkkä asianomistajan subjektiiviseen käsitykseen perustuva väite rikoksesta vailla muuta näyttöä väitteen tueksi ei siten riitä esitutkinnan aloittamiseen. Toisaalta, jos jostain tapahtumasta saatavissa olevien tietojen perusteella ei ole syytä epäillä rikosta, esitutkintaa ei saa toimittaa. (HE 222/2010 vp, s. 177.)

Rikoslain 40 luvun 9 §:n mukaan virkavelvollisuuden rikkomiseen syyllistyy virkamies, joka virkaansa toimittaessaan tahallaan muulla kuin edellä tässä luvussa tai 11 luvun 9 a §:ssä säädetyllä tavalla rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa, eikä teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Rikoslain 40 luvun 10 §:n mukaan kyse virkamies syyllistyy tuottamukselliseen virkavelvollisuuden rikkomiseen, jos virkamies virkaansa toimittaessaan huolimattomuudesta muulla kuin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa, eikä teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Vuonna 1989 virkarikossäännösten kokonaisuudistuksen esitöiden (HE 58/1988 vp, s. 65) mukaan asianmukaisen viranhoidon kannalta ei ole tarvetta eikä myöskään suotavaa, että vähäisetkin virkavelvollisuuden rikkomiset saatettaisiin tuomioistuimen käsiteltäviksi. Toisaalta ei ole aiheellista säätää rangaistaviksi sellaisia rikkomuksia, joiden johdosta ei kuitenkaan hyväksyttävin perustein käytännössä ryhdyttäisi syytetoimenpiteisiin. Tämän vuoksi ehdotuksen mukaan vähäisiksi katsottavia niin tahallisia kuin tuottamuksesta tapahtuneita virkavelvollisuuden rikkomisia ei enää rangaistaisi virkarikoksina.

Voimassa oleviin virkarikos pykäliin perustuvan hallituksen esityksen (HE 77/2001 vp, s. 12) mukaan virkarikossäännösten vuonna 1989 toteutetun kokonaisuudistuksen tavoitteita on edelleen pidettävä lähtökohtaisesti oikeina. Sen vuoksi virkarikoksina rangaistavia olisivat edelleenkin lähinnä vain sellaiset teot ja laiminlyönnit, joita voidaan pitää erityisen moitittavina.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Lain esitöiden (HE 72/2002 vp., s. 80) mukaan asian käsittelyyn osallistumisella ja läsnäololla asiaa käsiteltäessä tarkoitetaan päätöksenteon lisäksi myös toimia, jotka välittömästi edeltävät asian ratkaisemista. Näitä ovat asian esittely ja valmistelu. Esteellinen virkamies ei saisi millään tavalla osallistua sellaisiin asian käsittelyyn liittyviin toimiin, jotka vaikuttavat asian ratkaisuun.

Hallintolain 29 §:n 2 momentin mukaan virkamies ratkaisee itse kysymyksen esteellisyydestään.

Kuntalain 97 §:n 1 momentin mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Saman pykälän 5

momentin mukaan esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELU

Asiassa on toimitettu esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu esiselvitys ja arvioitu esitutkinnan aloittamisen edellytyksiä. Esitutkintakynnyksen ylittyminen vaatii, että asiassa olisi syytä epäillä rikosta.

Tutkintapyynnössä on esitetty, että Rekola olisi osallistunut oikaisuvaatimusasian valmisteluun tietoisena omasta esteellisyydestään. Tutkintapyynnön perusteella asiassa voisi lähinnä tulla kyseeseen rikoslain 40 luvun 9 § mukainen virkavelvollisuuden rikkominen.

Korkeimman oikeuden ratkaisukäytännöstä ja rikoslain esitöistä on selkeästi johdettavissa oikeusohje, jonka mukaan virkarikoksina rangaistaan vain ne teot, jotka ovat erityisen moitittavia. Kokonaisuutena arvostellen vähäiset teot eivät tule rangaistavaksi virkarikoksina.

Käsillä olevassa asiassa oikaisuvaatimuksen käsittelyhistoriasta on todettavissa, että Rekola on osallistunut oikaisuvaatimusasian valmisteluun. Asiassa saadun selvityksen perusteella Rekola on ollut asianosaisena asiassa, josta annetusta päätöksestä kyseinen oikaisuvaatimus Lemminkäiselle on jätetty. Saadun selvityksen perusteella Rekola on siis osallistunut oikaisuvaatimusasian valmisteluun asiassa, joka on koskenut alun perin Rekolan itsensä vireille laittamasta asiasta annettua päätöstä.

Virkamiehen on lähtökohtaisesti itse ratkaistava kysymys esteellisyydestään ja tuotava esteellisyytensä ilmi. Käsillä olevassa asiassa Rekola ei saadun selvityksen perusteella asiaa valmisteltaessa ole suoraan tuonut ilmi esteellisyyttään, mutta tutkintapyynnön ja Hyrkkäsen kertoman perusteella hänen menettelystään kokonaisuudessaan on ollut pääteltävissä, että hän olisi ollut tietoinen esteellisyydestään jo asiaa valmistellessaan. Huomioiden oikaisuvaatimuksen taustalla ollut päätös Rekolan olisi ollut perusteltua katsoa itsensä esteelliseksi oikaisuvaatimuksen käsittelyssä ja olla osallistumatta asian valmisteluun.

Kunnanhallituksen kokouksessa 13.1.2025 Rekola ei enää osallistunut asian käsittelyyn esteellisyyden vuoksi ja kunnanhallitus päätti lähettää oikaisuvaatimusasian kokonaisuudessaan uudelleen valmisteltavaksi, kun Rekolan oli havaittu osallistuneen esteellisenä asian valmisteluun. Asiassa ei ole annettu ratkaisua Rekolan valmisteleman ehdotuksen perusteella vaan oikaisuvaatimusasia on käsitelty kokonaisuudessaan ja siinä on annettu ratkaisu vasta uudelleen valmistelemisen jälkeen kunnanhallituksen kokouksessa 10.2.2025. Kunnanhallitus on päättänyt asiassa oikaisuvaatimuksen hylkäämiseen. Asiassa annettu ratkaisu ei siten lopulta ole poikennut siitä, mitä Rekolan valmistelemassa päätösehdotuksessa oli esitetty, vaikka perusteet ovat osin poikenneet toisistaan.

Vaikka Rekolan katsottaisiin osallistuneen esteellisenä oikaisuvaatimusasian käsittelyyn ja siten rikkoneen virkavelvollisuuttaan, menettelyssä olisi harkintani mukaan kyse kokonaisuutena arvostellen vähäisestä teosta. Saadun selvityksen perusteella Rekolan valmistelemassa päätösehdotuksessa olisi päädytty samaan lopputulemaan, kuin asiassa uuden valmistelun jälkeen

29.10.2025

5620/R/2384/25

annetussa ratkaisussa, eikä teon siten voida saadun selvityksen perusteella katsoa aiheuttaneen tai olleen omiaan aiheuttamaan haittaa tai vahinkoa. Asiassa ei ole ilmennyt mitään konkreettisia seikkoja, joiden perusteella Rekolan menettelyn olisi harkintani mukaan syytä katsoa olleen kokonaisuutena arvostellen vähäistä moitittavampaa, kun huomioidaan teon haitallisuus ja vahingollisuus. Kokoavasti todettuna poliisi katsoo, että Rekolan menettely ei täytä rikoksen tunnusmerkistöä, koska kyse on kokonaisuutena arvostellen vähäisestä teosta.

Asiassa ei ole syytä epäillä rikosta. Esitutkintaa ei toimiteta.

ASIANOSAISTEN HUOMIOONOTETTAVAKSI

1. Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella. Päätöksestä on mahdollisuus kannella valtioneuvoston oikeuskanslerille, eduskunnan oikeusasiamiehelle, Poliisihallitukselle tai Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen poliisipäällikölle.

2. Asianomistaja saa itse nostaa syytteen rikoksesta, jos esitutkintaviranomainen tai syyttäjä on päättänyt, ettei esitutkintaa toimiteta taikka että se keskeytetään, taikka lopetetaan. (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 1 luku 14 §)

3 Rikosepäilyä koskevan materiaalin voi toimittaa myös paikkakunnan syyttäjänvirastoon. Tarvittaessa syyttäjä voi määrätä esitutkinnan suoritettavaksi.

4. Mikäli asiassa ilmenee uutta olennaista selvitystä tai päätös on perustunut olennaisesti puutteellisiin tai virheellisiin tietoihin asia voidaan ottaa uudelleen käsiteltäväksi.

LAPPEENRANTA

29.10.2025

Lisätietoja:

Jari Lehto
Rikoskomisario
0295 43 6911

Päätöksestä on ilmoitettu

☐ Asianomistaja
☐ Rikoksesta epäilty
☐ Muu